

Stenogrammid

XIII Riigikogu, II Istungjärk, infotund

Kolmapäev, 09.12.2015, 13:00

Toimetatud

13:00 Infotund

1. 13:01 Siseministeeriumi hinnang paarkonna seadusele

2. 13:06 Poliitilise tegevuse piirangud

3. 13:11 Teadus- ja arendustegevus

4. 13:18 Maksukoormus

5. 13:28 "Eesti elukestva õppe strateegia 2020" rakendamine ja täitmine

6. 13:32 Maksupoliitika

7. 13:42 Väärtuskasvatus koolides

8. 13:48 Muud küsimused

13:00 Infotund

13:00 Esimees Eiki Nestor

Austatud Riigikogu, tere päevast! Infotund. Kohaloleku kontroll, palun!

Kohaloleku kontroll

Kohal on 51 Riigikogu liiget. Infotunnis osalevad valitsusliikmetest peaminister Taavi Rõivas, haridus- ja teadusminister Jürgen Ligi ning justiitsminister Urmas Reinsalu. Arvestades eile avaldunud küsida soovijate arvu, annan võimaluse esitada üks lisaküsimus.

1. 13:01 Siseministeeriumi hinnang paarkonna seadusele

13:01 Esimees Eiki Nestor

Esimene küsija on Jüri Adams ja küsimus on peaminister Taavi Rõivasele. Palun!

13:01 Jüri Adams

Härra peaminister! Minu küsimus on natuke seotud isikliku huviga, nagu seda on siin harva ennegi olnud. Ja põhineb see ühel BNS-i 4. kuupäeva uudisel, mille pealkiri oli "Siseministeerium ei toeta paarkonna seaduse eelnõu". Kuna ma olen üks selle algatajaid, siis oleks huvitav natuke küsida selle kohta. Ma saan aru, et valitsus on võtnud tõsiselt kohustust anda Riigikogu vastavale komisjonile teada oma arvamuse. Aga äkki saaksite selgitada, miks on otsustatud, et just Siseministeerium on see koht, kus on kõige parem kompetents arvamuse kujundamiseks niisuguses küsimuses? Teiseks, ega ometi selle kirja sisu, mille üks minister on saatnud teisele ja mis on ajakirjandusse lekkinud, ei ole teadlikult lekitatud, vaid see oli pigem tööõnnetus? Kas ei oleks võimalik nüüd juba seda kirja ka avalikustada, sest selle sisu koha pealt on ajakirjanduses n-ö intriig üles keeratud?

13:02 Peaminister Taavi Rõivas

Aitäh! Vastavalt kehtivale korrale kujundab valitsus oma arvamuse kõikide parlamendi esitatud seaduseelnõude kohta. Ja see, milline minister ja milline ministeerium konkreetset vastutab selle arvamuse kujundamise eest ja kes aitab kogu valitsusel selle arvamuseni jõuda, on küsimus, mille enamasti lahendab riigisekretär ja Riigikantselei. Praegusel juhul on minule teadaolevalt vastutavaks ministriks justiitsminister. Siseministril on siin kaasnev roll ja ta on tõepoolest andnud justiitsministrile

oma sisendi ja selles kirjas ei ole mitte midagi salajast. Täpselt nii nagu kõik muud kirjad, mida ministrid omavahel vahetavad, on ka see kiri täiesti avalik ja mul ei ole mitte midagi selle vastu, et minu käsutuses olev koopia kohe infotunni järel teile üle anda. Siin ei ole mitte kõige vähematki salajast. Ja mulle teadaolevalt ei ole ka mingit lekitamist toimunud. Nagu öeldud, dokumendid on avalikud. Dokumendiregistrites on dokumentide pealkirjad kenasti näha ja sugugi haruldased ei ole juhtumid, kus ajakirjanikud vaatavadki neid registreid. Ja kui nad näevad seal midagi huvipakkuvat, siis nad lihtsalt küsivad need kirjad välja. Nii et ma usun, et ka kõnealuse kirja puhul on just nii talitatud.

13:04 Esimees Eiki Nestor

Jüri Adams, palun!

13:04 Jüri Adams

Aitäh, härra peaminister! Minule on see valdkond üsna võõras ja ma ei osanud arvata ei nii- ega naapidi. Aga võtame n-ö protseduuriliselt. Isegi kui lekitamist ei olnud, siis ilmselt ei olnud see kiri avalikkusele adresseerimiseks mõeldud. Kas sellistel puhkudel, kui ilmub anonüümne ümberjutustus võõra kirja sisust ja vargust ei ole, ei peaks keegi osalistest saatma ajakirjandusele täpsustuse, mis on õige ja mis vale? Võib-olla on mingid asjad hoopis puudu ja ajakirjanik on oma suva järgi midagi välja anda otsustanud.

13:05 Peaminister Taavi Rõivas

Aitäh! Nagu öeldud, tegemist on avaliku kirjaga. Ma olen valmis selle siin teile nüüd ja kohe üle laua "lekitama". Mis puudutab seda, mil viisil ajakirjanikud ühte või teist teemat käsitlevad, siis on nii teil kui minul küllalt raske sellesse sekkuda. Meie ajakirjandus on maailma üks vabamaid. Ajakirjandus ise valib, millistel teemadel ja millises ulatuses ta uudiseid teeb. Loomulikult, kui uudistes on otsesed fakte, on meil mõlemal võimalus neile osutada ja reeglina ajakirjanikud siis ka fakte parandavad. Aga seda, kui keegi jätab mõne teile või mulle sobiva hinnangu loost välja, me paraku mõjutada ei saa, sest see on juba konkreetse ajakirjaniku otsus. Ma ei ole päris kindel, millistele konkreetsetele lugudele te oma küsimuses viitate. Aga kui teil on soov seda teemat laiemalt käsitleda, siis küllap saate ka ise võimaluse mingis formaadis, olgu siis aramusloos või kokkulepitud intervjuus, avalikkusele selgitada, milline täpselt on teie positsioon selles küsimuses. Ka mina oleks väga huvitatud selle teadasaamisest, milline on Vabaerakonna positsioon selles küllaltki olulises ja väga palju arutatud küsimuses.

13:06 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

2. 13:06 Poliitilise tegevuse piirangud

13:06 Esimees Eiki Nestor

Järgmine küsimus on justiitsminister Urmas Reinsalule. Andres Herkel, palun!

13:06 Andres Herkel

Aitäh, härra esimees! Austatud minister! Erakonnaseaduses on meil väga selgelt kirjas, milliste ametikohtadega kaasneb erakondadesse kuulumise piirang, millistel puhkudel ei või erakondadesse kuuluda. Ma väidan, et peale selle on meil kuidagi tekkinud mingid suvaliselt kujunenud või rakendatavad piirangud inimeste poliitilisele tegevusele. Ja seda, kas keegi kuulub või on kunagi kuulunud mõnda erakonda, saab põhimõtteliselt igaüks minuti jooksul avalikust registrist otsida. Seda teevad ka tööandjad inimeste sobivuse hindamisel. Esimene küsimus on säärane: kui põhjendatud on teie arvates see, et meil peab erakondade liikmesuse registrit riik ja et me ei ole seda ülesannet jätnud erakondade endi hooleks? Kas sellise info avalikkus ja liikmeskonna väga selgepiiriline määratlemine on otstarbekas või võib sellel teatud juhtudel olla ka varjupooli?

13:08 Justiitsminister Urmas Reinsalu

Aitäh, austatud küsija! Minu hinnangul on Eesti valinud läbipaistva ühiskonna tee. Ma arvan, et ka see eesmärk, et isiku poliitiline osalus ühingutes on avalik, kui poliitilised jõud taotlevad avaliku võimu teostamist, on põhimõtteliselt õige tee – need protseduurid on paigas. Selle õiguse kasutamise või kohustuse eelduseks on see, et isikuid ei kiusata taga, nad ei satu oma poliitiliste veendumuste avaldamise tõttu, erakonda või mingisse teise poliitilisse ühendusse kuulumise tõttu surveolukorda. Ja seda õigust, et inimeste suhtes ei saaks sellist survet kasutada, kaitsevad muu hulgas ka karistusseadustiku vastavad sätted. Õige on see, et mitmes riigis tõepoolest ei ole erakonda kuulumine avalik teave. Selle motiiviks on küllap ühelt poolt vältida põhiõiguse kitsendamist või siis on ühiskonnas teistsugune lähenemismurk isiku privaatsusele. Eesti on valinud läbipaistva tee. See puudutab karistusregistri andmeid ja ka erakondadesse kuulumise andmeid. Ja ma põhimõtteliselt arvan, et see valitud tee on õige tee.

13:09 Esimees Eiki Nestor

Andres Herkel, palun!

13:09 Andres Herkel

Härra esimees! Austatud minister! Selle läbipaistvuse teemaga ma siinkohal jätkan. Vabaerakonnal on nimelt üks väga valus kogemus. Meie nimekirjas Riigikokku kandideerinud Heldur-Valdek Seederit – palun teda mitte segi ajada meie lugupeetud asespikriga, tegemist on tema vennaga – survestati loobuma nii erakonda kuulumisest kui ka kandideerimisest. Ta töötas tol ajal PPA peaspetsialistina, kuid mitte politseiametnikuna. Osutan, et politseiametnikele laieneb erakonda kuulumise piirang, kuid mitte kandideerimise piirang. Praeguseks on Riigiprokuratuur tema kaebuse pärast korduvat tagasilükkamist ringkonnakohtu survele menetlusse võtnud. Kuidas te justitsministrina tagate, et seda ja teisi analoogilisi kaasusi tõepoolest ka sisuliselt arutatakse ning üldse lõppeks inimeste põhjendamatu survestamine põhiõigustega tagatud poliitilise tegevuse pärast?

13:10 Justitsminister Urmas Reinsalu

Aitäh! Kui kohtumenetlus veel käib, ei saa ma justitsministrina konkreetsetes üksikjuhtumites seisukohta võtta. Need otsused jäävad võimude lahususe põhimõtte alusel ikkagi õigusasutuste langetada. Mis puudutab seda, kas Eesti riigis on kehtestatud selged piirangud poliitiliste õiguste realiseerimisele, nii kandideerimisõigusele kui õigusele kuuluda poliitilisse erakonda, siis juhul, kui isik ei ole nende piirangutega hõlmatud, ei saa talle kahtlemata õigusväliselt mingeid selliseid tingimusi ka seada. Ei saa nõuda isiku kandideerimisest loobumist, tema erakondliku staatuse lõpetamist või vastupidi, keegi, kellel on ülemvõim või mõju sellele isikule, ei saa näiteks nõuda tema erakonda astumist. Need seisukohad on üldiselt ühemõttelised, aga ma veel kord rõhutan, et ma ei saa anda hinnanguid ja võtta seisukohta konkreetse juhtumi tehiorude suhtes. Neid otsuseid teevad õigusasutused ja neid õigusi ongi võimalik kaitsta ainult sõltumatute õigusasutuste abil. Minu hinnangul on meie riigi õiguskaitseüsteemis piisavalt vahendeid, et tagada põhiõiguste kaitse.

13:11 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

3. 13:11 Teadus- ja arendustegevus

13:12 Esimees Eiki Nestor

Järgmine küsimus on haridus- ja teadusminister Jürgen Ligile. Aadu Must, palun!

13:12 Aadu Must

Aitäh, lugupeetud juhataja! Hea haridus- ja teadusminister! Eile me alustasime kultuurikomisjonis härra peaministriga väga viljakat ja lootustandvat diskussiooni teadus- ja arendustegevuse valdkonna üle, aga nähtavasti tuleb teema juurde tuua ka seda valdkonda kureeriv minister. Minu mure on see, millest sain ka eile juttu teha, et meil valitseb tuntav disproportsioon teadusvaldkondade arendamise eelistamisel.

Ja ma järjekordselt väidan, et riigi atribuudiks peetavad humanitaar- ja rahvusteadused on meil kolmandal plaanil, kuna need ei ole kujunenud üldarusaama järgi majanduse mootoriks. Ometi on tegemist valdkonnaga, mis on riigi jätkusuutlikkuseks tähtis ja mida on võimalik uurida ainult Eestis, mitte kusagilt mujalt maha kirjutada. Kas te jagate arvamust, et siin on vaja poliitilist otsust, et riigi atribuuti arendataks siiski jõulisemalt kui seni?

13:13 Haridus- ja teadusminister Jürgen Ligi

Aitäh! Ma jagan teie muret ja seisukohta, et teaduse ja arenduse rahastamine peaks iseenesest suurenema. Mis puutub selle raha sisemisse jaotusse, siis ma loomulikult ühinen selle teadmisega, et rahvusteadused on Eesti enda mure ja vastutus. Aga me peame siiski rakendama n-ö positiivset diskrimineerimist ka muudes valdkondades, rahvusteadusi juba diskrimineeritakse positiivselt. Küllap on siin avalikes sõnumites pandud liiga palju rõhku tehnilistele erialadele ja nendele osutatav tähelepanu on suurem. Nende järele on tööturul suurem praktiline nõudlus, seal on tööjõu defitsiit suurem ja nende otsene mõju majandusele on suurem. See on põhjus, miks neist nii palju räägitakse. Aga seda ei saa küll väita, et rahvusteadused oleks ebapopulaarsed ja et nende vastu oleks õppijatel väiksem huvi.

13:14 Esimees Eiki Nestor

Aadu Must, palun!

13:14 Aadu Must

Ma proovin siiski teemat veel kord tähtsustada ja juhin tähelepanu sellele, et rahvusteaduste rakenduslik pool on välja arendamata. Me unistame, et kui pagulased tulevad, siis me suudame neid integreerida, neid eestistada jne. Aga see on võimatu seni, kuni meie enda rahvusteadused on nõrgad ja osaliselt naabrite pealt maha kirjutatud, kuni nad on paikadega ja veel kord paikadega kaetud võõraste tekstid. Eriti murelikuks teeb mind see, et ajalugu on ju konkreetselt võetuna ka diplomaatia ja ideoloogia relv. Selles me oleme oma naabritest ja nendega vaidlustes lootusetult maha jäänud. Me ei ole selleks valmistunudki, et eri riikide arhiivandmeid ideoloogilises ja diplomaatilises diskussioonis kasutada. Meie tähtsamad dokumendid on mujal. Riik ei ole selle vastu huvi tundnud, et ennast argumentidega varustada.

13:15 Esimees Eiki Nestor

Küsimus, palun!

13:15 Aadu Must

Kas see ei ole häiresignaal, et valitsuse tasemel tuleks midagi ette võtta?

13:15 Haridus- ja teadusminister Jürgen Ligi

Aitäh! Teie kui suure autoriteedi seisukoht on mulle kindlasti signaal. Aga kui te tahate täpsemaid vastuseid, mingisuguseid numbreid või proportsioone, siis ma peaks need muidugi välja otsima. Iseenesest te ei täpsustanud, millisest naabrist te rääkisite, kas Lätist, Soomest või mõnest muust naabrist, aga murest ma saan aru. Igal juhul on rahvusteaduste puhul seegi aspekt tähtis, seejuures mitte ainult päevakajalised, vaid loomulikult ka pikaajalised probleemid.

13:16 Esimees Eiki Nestor

Martin Helme, palun!

13:16 Martin Helme

Ikka lugupeetud minister! Täna tuleb meil siin kolmandale lugemisele riigieelarve eelnõu. Esmaspäeval oli meil rahanduskomisjonis vaja otsustada teie ministeeriumi tehtud muudatusettepanekute üle, millega te tegite ettepaneku tõsta motiveeritud õpetajate programmist üle 5,5 miljoni ümber teaduse ja arenduse programmi. Meie küsimuse peale, mis siis saab õpetajate palkadest, vastati, et teie

ministeeriumi arvutuste kohaselt on õpetajate palga tõus jätkuvalt võimalik. Kas te oleksite nii kena ja selgitaksite meile, kust need muudatused tulnud on? Kuidas nii, et enne ei olnud raha õpetajate palga tõusuks, aga nüüd on, kuigi nende programmist võetakse 5,5 miljonit ära?

13:17 Haridus- ja teadusminister Jürgen Ligi

Aitäh! See, et õpetajate palga tõusust oleks raha ära võetud, ei vasta kindlasti tõeale. Küll on meie eelarves väga suuri probleeme sellega, et olulised miljonid on ajutise kattega. Ja mitte kuidagi ei saa me ajutise kattega raha palkadeks maksta. Praegu me seda küll tuleviku mõttes kaudselt teeme. 7,2 miljonit erakoolide kulude katteks tuleb praeguse teadmise järgi ajutistest allikatest. Ja me võtame suure riski, et aastal 2017 tuleb palgatõus jälle palkadest maha kraapida, sest see kate lõpeb. Selles mõttes ei räägi ma siin kogemata sellist juttu, et õpetajate palga tõus on otseselt seotud seaduseelnõudega, mis on menetluses. Nii et palun võtta seda tõsiselt! Samamoodi on 2016. aasta eelarve rahaga, aga mul ei ole praegu neid eelarvemuudatusi ees. Nii et ma ei saa täie kindlusega vastata teemal, millest te räägite. Õpetajate palgafondist ei ole me küll mitte midagi ära võtnud, aga ma pean täpsustama, millest on jutt. Teinekord saan täpsemalt vastata.

13:18 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

4. 13:18 Maksukoormus

13:18 Esimees Eiki Nestor

Järgmine küsimus on peaminister Taavi Rõivasele. Mart Helme, palun!

13:18 Mart Helme

Aitäh, härra eesistuja! Lugupeetud peaminister! OECD värske uurimus nimetab Eestit nende riikide hulgas, kus maksukoormuse tõus on eelmise aastaga võrreldes üks suuremaid. Ja eks me ju mäletame ka, kuidas kevadel siin suruti n-ö kobareelnõuga läbi päris arvestatav maksutõusude pakett. Ka Äripäevas oma meelsust avaldanud ettevõtjate hinnangul on viimastel aastatel Eesti majanduse üks suuremaid pidureid maksutõus, mis sööb meie konkurentsivõimet ja takistab uute töökohtade loomist. Minu küsimus on selline: kas valitsusel on kavas astuda samme maksutõusude pidurdamiseks, võib-olla ka tagasipööramiseks? Ja kuidas läheb see fakt, et OECD on niisuguse raporti koostanud, kokku Reformierakonna retoorikaga sellest, et meil maksud ei tõuse ja Reformierakond neid hoopis alandab?

13:20 Peaminister Taavi Rõivas

Aitäh! Ma mõistan, et see teema on natuke komplitseeritum ja seetõttu lubage seda detailsemalt seletada. Kõigepealt, tööjõumaksud, mis on majandusele kõige koormavamad maksud, selgelt langevad nii sel aastal, mille kohta see aruanne käib, kui ka järgmisel aastal. Tõsi on see, et enam-vähem samal määral kasvavad nii sel aastal kui ka järgmisel aastal n-ö kahjuliku tarbimise maksud, eelkõige alkoholi- ja tubakaaktsiis. Võib öelda, et need maksumuudatused on laias laastus tasakaalus. Nii et need eraldivõetuna maksukoormust suurel määral ei mõjuta. Teiseks, maksukoormus sõltub väga palju ka sellest, milline on ettevõtete ja inimeste maksukäitumine. Ehk kui inimeste ja ettevõtete maksudistsipliin paraneb – ja Eestis on see oluliselt paranenud, osaliselt ka tänu seadustele, mille parlament on vastu võtnud –, siis statistiliselt võttes maksukoormus kasvab, ilma et üldse oleks uusi makse kehtestatud, ilma et maksukoormat oleks tõstetud. Praegusel juhul on maksukoormus kasvanud näiteks ettevõtte tulumaksu oluliselt parema laekumise tõttu, vaatamata sellele, et ühtegi muudatust ettevõtte tulumaksu määras tehtud ei ole. Ja nii põnev kui see ka ei ole, ainuüksi fakt, et Swedbank maksis ühekordse kasumieraldisena ebareeglipäraselt tulu 100 miljoni euro ulatuses, tähendab statistikas seda, et see 100 miljonit, mis on umbes 0,5% SKT-st, läheb justkui maksukoormuse tõusu arvele. Nii teie kui mina saame suurepäraselt aru, et tegelikult mingid maksumäärad ei tõusnud, ettevõtte otsustas lihtsalt rohkem makse maksta.

13:22 Esimees Eiki Nestor

Mart Helme, palun!

13:22 Mart Helme

Aitäh vastuse eest! Nüüd täiendav mõttearendus, võib vist nii öelda, küsimuse näol. Ma arvan, et valitsus on teinud põhimõtteliselt väga head tööd, mis väljendub selles, et meie maksuamet on teinud maksude kogumisel kindlasti edusamme ja maksulaekumised on väga head. Aga vahetevahel mulle tundub, et maksuamet pingutab ka üle. Üks teema, mida ma tahan siinkohal puudutada, on see, et mõnda aega tagasi oli teravalt päevakorral klaperjaht OÜ-tamisele. Sellega seoses tõsteti esile, et OÜ-tamise n-ö jahtimine lööb üsna valusalt meie väikeettevõtlust. Väga paljudel väikeettevõtjatel ei ole lihtsalt võimalik alalisi töökohti luua, inimesi alaliselt palgal hoida. Minu küsimus on selline: kas valitsus on teinud sellest järeldusi ja kavatseb tulevikus niisugustest ekstreemsustest hoiduda?

13:23 Peaminister Taavi Rõivas

Aitäh! Mis puudutab küsimuse teist poolt, siis minu hinnangul tegid ebaprofessionaalsed ajakirjanikud ettevõtlikele inimestele väga suure karuteene, hakates ühte väga olulist ettevõtlusformaati, osaühingut nimetama halvustava sõnaga. Minu meelest on see kohatu ja ettevõtlusiniitsiatiivi pärssiv. Oleks väga kahetsusväärne, kui sõna "ettevõtja" saaks samasuguse negatiivse varjundi, nagu 10–15 aastat tagasi omistati sõnale "ärimees". Minu meelest on meil ettevõtlikkus väga kõrges hinnas ja kõnealuse ettevõtlusformaadi negatiivses tähenduses kasutamine, mida Äripäev pikalt viljeles, saamata aru, et nad on teinud vea, või vähemasti soovimata tunnistada, et nad on teinud vea, ei mõju kindlasti ettevõtluskliimale hästi.

Mis puudutab teie küsimuse esimest poolt, siis ma olen igati nõus, et maksuamet on teinud väga head tööd. Maksuamet on, tuginedes loomulikult seadustele, mille parlament on vastu võtnud, aidanud kaasa sellele, et maksukeskkond on muutunud ausamaks. Nad on selle nimel väga kõvasti pingutanud ja ma soovin neid kindlasti tunnustada. Aga veelgi enam soovin ma tunnustada kõiki neid ettevõtteid, kes koostöös maksuametiga on maksudistsipliini parandanud. See ei ole olnud ainult maksuameti võitlus. Ausam maksukeskkond on riigi huvides, aga eeskätt on see tegelikult ettevõtjate endi huvides, sest siis nad teavad, et konkurendid ei saa ebaõiglasi eeliseid. Ma väga tänan kõiki neid ettevõtjaid, kes on maksuametit selles võitluses toetanud!

13:25 Esimees Eiki Nestor

Martin Helme, palun!

13:25 Martin Helme

Aitäh, härra spiiker! Lugupeetud peaminister! Jah, see on õige, et maksukoormuse suhe SKT-sse sõltub sellest, kui hästi maksud laekuvad. Aga see sõltub ka sellest, kui kiiresti tõusevad või langevad maksud ja kui kiiresti kasvab majandus ehk n-ö baas. Eesti probleem on selles, et majandus ei kasva kuigi kiiresti ja ei ole ka näha, et see kasv kiireneks. Meie teine probleem on see, et me kogu aeg kaotame võrreldes samal stardijoonel olevate või samades tingimustes tegutsevate riikidega oma konkurentsieelist ja edulugu. Läti ja Leedu on meist mööda minemas. Ronald Reagan ja Margaret Thatcher teadsid suurepäraselt, et erasektor on see, mis loob rikkust, ja kõrged maksud on see, mis pärsib erasektori tegevust. Kas te oskate meile lühidalt öelda – kas või loosunglikult, kui vaja –, milline on ikkagi valitsuse plaan meie konkurentsivõime ja ekspordi parandamiseks?

13:26 Peaminister Taavi Rõivas

Aitäh! Siin oli mitu väidet ja küsimust, ma püüan jõudumööda vastata. Kõigepealt, mul oleks väga hea meel, kui Lätil ja Leedul läheks väga hästi, aga teie hinnang, et nad on meist mööda minemas, on pehmelt öeldes eksitav. Läti ja Leedu on siiski nii inimeste sissetulekute kui ka majanduse absoluutnumbrite poolest meist veel küllalt kaugel maas. Ja see, kui nad meile järele jõuavad või kui nad teevad samme selleks, et Eestile pisutki lähemale jõuda, on igal juhul positiivne, sellepärast et mida paremini läheb meie naabritel, seda paremini läheb ka meil. Aga seda, justkui nad oleksid meist mööda minemas, ei paista küll mitte kuskilt. Vaadake kas või keskmise palga näitajaid, vaadake maksukogumise näitajaid, vaadake SKT absoluutmahu näitajaid ja te näete, et päriselu on sellest teie väitest veel päris kaugel.

Nüüd teine teema. Te rõhutasite õigesti, et majanduse struktuurist sõltub ka väga palju see, milline maksukoormus on. Ja tõepoolest, Eestis on viimastel aastatel palga kasv olnud märksa kiirem kui majanduse nominaalkasv. See tähendab seda, et majanduses on palga osakaal sisendina proportsionaalselt kasvanud, sest palk on nii Eestis kui enamikus teistes riikides oluliselt kõrgemalt maksustatud kui kapital. Ja tulemus on see, et kiire palgakasv on toonud kaasa ka statistilise maksukoormuse kasvu, ilma et palgamaksud oleksid suurenenud. Vastupidi, palgalt võetavad maksud, nagu te hästi teate, on Eestis langenud ja langevad ka tulevikus. Mis puudutab ekspordi toetamist, siis kindlasti on võimalik järgmistele küsimustele vastates seda veel rõhutada. Ma arvan, et see on väga õige, kui valitsus ka pingutab, selleks et Eesti ettevõtetel eksporditurgudel hästi läheks.

13:28 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

5. 13:28 "Eesti elukestva õppe strateegia 2020" rakendamine ja täitmine

13:28 Esimees Eiki Nestor

Järgmine küsija on Krista Aru ja vastab haridus- ja teadusminister Jürgen Ligi. Palun!

13:28 Krista Aru

Aitäh, härra juhataja! Austatud minister! Meil on olemas üks ilus, tore ja õige strateegia – "Eesti elukestva õppe strateegia 2020", kus on ka kutseharidusprogramm. Kutseharidusprogrammi suured eesmärgid on luua Eestile vajalikke kvaliteetseid, paindlikke ja mitmekesiseid kutseõppevõimalusi, aga selle juures uuendada ka kogu kutseõppe rahastamismudel. Uus rahastamismudel pidi valmima selleks aastaks ja käivituma juba järgmisel aastal. Kui kaugel ollakse selle mudeliga ja kas selle alus on seotud ka õppekava maksumusega, mida kutseharidusvõrk on korduvalt ise teemaks võtnud?

13:29 Haridus- ja teadusminister Jürgen Ligi

Aitäh! Te rabate mind üksiküsimusega. Selles formaadis on ootamatused iseenesest ette nähtud, aga ma ei oska täpset staadiumi veel öelda. Me tegeleme sellega. Me tegeleme ka kutsehariduse reformimisega üldisemalt. Siin on olnud mitmeid mahu- ja üleinvesteeringuprobleeme ning ilmnenud konsolideerimise vajadus. Me kohendame ka rahastamismudelit. Aga ma ikkagi raporteeriksin sellest siis, kui on raporteerimise aeg. Palun vabandust, aga ma ei oodanud konkreetset seda küsimust. Tõenäoliselt ei ole mul mõistlik rohkemat öelda enne, kui on langetatud ministri tasemel otsused.

13:30 Esimees Eiki Nestor

Krista Aru, palun!

13:30 Krista Aru

Aitäh, härra juhataja! Aitäh vastuse eest! Ma siiski täpsustan ja küsin laiemalt. Kas õppekava maksumus on jutuks olnud? Kas just kutsehariduses on õppekava maksumus, enne kui riiklik tellimus kinnitatakse, üldse teemana üles tõusnud? Teatavasti on see aastaid olnud üks neid aluseid, millest lähtuvalt kutsehariduskoolid oma finantseerimist taotleavad.

13:31 Haridus- ja teadusminister Jürgen Ligi

Aitäh! Ka üldhariduskoolid on esitanud küsimust, kui palju maksab õppekava, ja öelnud, et te seda ei tea. Ma pean möönma, et täpset vastust – sellist vastust, mis oleks vaieldamatu – ei eksisteerigi. Meile on selgelt teada oma ressursid igal aastal. Meile on teada väga õilsad eesmärgid ja väga õilis sisu, kuidas nendeni jõuda. Aga kokku võttes tuleb nende eesmärkideni jõuda olemasolevate ressursside piires ja kulud õppekava kohta me saame tagantjärele teada. Nii et tegelikult sellist otsest vastust ei eksisteerigi, kuigi koolijuhid seda tõepoolest tihti küsivad. Küll aga eksisteerivad meie jaoks erinevad suhtarvud ja efektiivsuse näitajaid, mida me peame kohendama. Meil on kutsehariduses, ütleme, liiga optimistlikud minevikuplaanid. Tõsiasi on, et õpilaste arv langeb ka seal, kuigi õnneks ei lange nende osakaal õppijate üldarvus. Nii et me tegeleme kulude ja efektiivsusega küll, aga mitte sedapidi, et me

kirjutame plaani ja siis paneme talle sildi külge. Niipidi kahjuks piiratud ressursside oludes teha ei õnnestu.

13:32 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

6. 13:32 Maksupoliitika

13:32 Esimees Eiki Nestor

Järgmine küsimus on peaminister Taavi Rõivasele. Marika Tuus-Laul, palun!

13:32 Marika Tuus-Laul

Aitäh! Austatud peaminister! Ka minu küsimus puudutab värsket OECD uuringut, mis toob välja, et meie äsjane maksukoormuse tõus on olnud võrreldes teiste liikmesriikidega üldse üks kõige suuremaid. Te küll toonitasite, et asjad on justkui tasakaalus, sest te vähendasite tööjõumakse. Kuid sotsiaalmaksu pooleprotsendine langetamine on toonud kaasa tervishoiukriisi ja te jätsite ju langetamata töötuskindlustusmakse, millest oli koalitsioonilepingus juttu. Te rõhutate küll pidevalt enne valimisi, et te langetate makse, aga peale valimisi tõstate neid ikkagi ohtralt. Ja just kaudseid makse, mis on ühed kõrgeimad, kui vaadata meie maksustruktuuri Euroopa kontekstis. Läheneme juba Bulgaaria tasemele. Tahan toonitada, et kaheksa aasta jooksul olete 20 korda neid makse tõstnud. Ma küsingi, kuidas te kommenteerite seda OECD uuringut ja kas majanduse kehv seis on mõjutanud seda, et te peate makse tõstma.

13:34 Peaminister Taavi Rõivas

Aitäh! Kõigepealt, OECD võrdluses on Eesti jätkuvalt madalama maksukoormaga riikide hulgas ja kindlasti ka jääb sinna. Mind paneb natuke imestama see, et just teie tunnete maksukoormuse tõusu pärast muret, kuigi te teate, et tegu on statistilise muudatusega, mida ma just Mart Helmele vastates kirjeldasin, ja teie erakonna programmis, kui seda niimoodi mõtestatult lugeda, on ju maksutõus maksutõusu otsa. Kui see ellu viia, siis ei oleks Eesti OECD võrdluses enam madalama maksukoormusega riikide hulgas, vaid hoopis teises otsas. Seda ma kindlasti õigeks ei pea. Küll aga pean mina alati õigeks seda, et kõige olulisemad ja kõige rohkem majanduskasvu pärssivad maksud selgelt langeksid. See puudutab eeskätt tööjõumakse. Ja iga kord, kui teie erakond on valmis tööjõumaksude langetamise poolt hääletama, võite olla kindel, et olen tänulik. Seda esiteks. Teiseks, mille arvel langetada tööjõumakse? Üldiselt meil on parlamendis konsensus, et alkohol ja tubakas ei peaks muutuma poes odavamaks võrreldes inimeste sissetulekutega. Kui inimeste sissetulekud kiirelt kasvavad – see on ka loogiline ja seni on erakonnad seda ühiselt pooldanud, st mitte keegi ei ole minu teada selle vastu hääletanud –, siis peavad kasvama ka alkoholi- ja tubakaaktsiisid. Nii et kui seda arvestada, siis te näete, et meie maksustruktuur on liikunud vägagi mõistlikus suunas: tööjõumaksud on vähenenud ja kõige kahjulikuma, ebatervislikuma tarbimise ehk alkoholi ja tubaka tarbimise maksud on tõusnud. Ja nagu te teate, siis selle põhjus, miks maksukoormus on statistiliselt kasvanud, on tegelikult hoopis paranenud maksukäitumine.

13:36 Esimees Eiki Nestor

Marika Tuus-Laul, palun!

13:36 Marika Tuus-Laul

Aitäh! Te olete küll päris puudulikult meie programmi lugenud. Keskerakond on alati olnud kaudsete maksude tõstmise vastu. Ja te ju ka seekord kaotasite maksuerisusi, mis tõi hotellidele suuremad maksud jne. Ma rõhutan veel, et meie oleme sellepärast maksutõusude vastu, et tarbimismaksud on regressiivse iseloomuga, need mõjutavad kõige rohkem väiksema sissetulekuga inimesi. Aga kui me majandusseisu vaatame, siis Eurostati värskete andmete järgi on Eesti kolmanda kvartali majanduskasv võrreldes aastatagusega ainult 0,5%. Läti majandus kasvas 3,3% ja Leedu 1,7%. Meil on justkui kestlik kahanemine. Kui me inflatsiooni ei arvesta, siis meil sisuliselt ongi viimastel aastatel majanduskasv null

olnud. Seda on muide öelnud kunagine peaminister Tiit Vähi. Riigikontroll on teile jaganud lausa mitmeid õpetusi, kuidas majandust kasvule aidata. Kuivõrd te selle kriitikaga nõustute ja mida te kavatsete ette võtta, et meie seis paremaks läheks?

13:37 Peaminister Taavi Rõivas

Aitäh! Kõigepealt, kui te ütlete, et Keskerakond on alati olnud kaudsete maksude tõusu vastu, siis lubage täpsustada, et see ei ole sugugi nii olnud. Kaudsed maksud on ka alkoholi- ja tubakaaktsiis. Mulle teadaolevalt olete te alkoholi- ja tubakaaktsiisi tõusu varem toetanud ja ma loodan, et toetate ka tulevikus. Keskerakond on ka teinud ettepanekuid tõsta tööjõumakse, mis on inimeste sissetulekuga otseselt seotud. Tööjõumaksud on aga viimastel aastatel vastupidiselt teie programmi suunitlusele langenud ja minu hinnangul peaksid langema ka tulevikus, sellepärast et need puudutavad otseselt raha hulka, mis inimestele aasta-aastalt kätte jääb, ja siin peitub ka majanduse kasvu potentsiaal. Aga aktsepteerime seda, et meil on majandusküsimustes erimeelsusi. Olekski väga imelik, kui Keskerakond ja Reformierakond sellel teemal väga ruttu konsensuse leiaks. Ja ma arvan, et see ainult rikastab Eesti poliitikat, kui ka maksuteemadel on debatt üleval.

Kui nüüd majanduskasvust rääkida, siis eilne Eurostati uudis oli ennatlik. Eesti Pank esitas täna täpsemad numbrid. Eurostati uudis oli tehtud kiirhinnangu pinnalt. Täpsustatud numbrid on mõnevõrra paremad, aga siiski mitte piisavalt head. Ka mina ei ole rahul praeguse Eesti majanduskasvuga ja me oleme juba valitsusega astunud mitmeid samme, et aidata kaasa majanduskasvu kiirenemisele. Kuna aeg on siin piiratud, saan ma veel öelda ainult kaks märksõna, millele peab keskendumas. Need on tootlikkuse tõus ja eksport.

13:39 Esimees Eiki Nestor

Viktor Vassiljev, palun!

13:39 Viktor Vassiljev

Aitäh, härra peaminister! Me sõlmisime hiljuti lepingu CARIFORUM-i riikidega, millest mitmed on nn maksuparadiisid, kus ettevõtte tulumaks on enamasti 3%. Ja selle 3%-ga nad üldiselt majandavadki oma riiki, sinna jooksevad kõik ärimehed kokku. Eestis on ettevõtte tulumaks 0%. Ütelge palun, miks kogu maailm ei jookse Eestisse kokku, et siin oma ärisid registreerida!

13:40 Peaminister Taavi Rõivas

Aitäh! Kui me vaatame Eesti majanduse kõige suuremaid arengutakistusi 15 või 20 aastat tagasi, siis üks neist oli täiesti selgelt kapitalipuudus. Toona tehti minu hinnangul väga õige otsus, et aastast 2000 (15 aastat tagasi, peatselt juba 16 aastat tagasi) hakkas kehtima maksusüsteem, mis soodustas välisinvesteeringuid, aga ka Eesti oma ettevõtete investeeringuid. Kui sa ikkagi reinvesteeringut kasumilt maksu maksmata ei pea, siis saab sulle suhteliselt lihtsalt selgeks ka see, et investeerimiskeskond on väga atraktiivne. See maksuskeem töötab tegelikult väga hästi tänaseni. See töötab lausa nii hästi, et enam ei loeta investeeringute puudust Eesti majanduse tõsisemate probleemide hulka. Pigem öeldakse, et tööjõumaksud vajavad langetamist, ja see on ka minu juhitava erakonna selge seisukoht. Öeldakse ka seda, et tuleb panustada inimeste teadmisesse, oskustesse ja kogemustesse. Kindlasti me räägime sel teemal detailsemalt järgmisel teisipäeval, kui mul on väga meeldiv võimalus siin teie ees rääkida teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni tulevikusuundadest. Aga me võime põgusalt sellel peatuda ka praegu, öeldes, et inimeste kvalifikatsiooni tõus selliselt, et ühe inimese kohta suudetaks toota rohkem ja kallimat toodangut, on see märksõna, mis tulevikus majanduse kasvule kaasa aitab. Selle nimel tuleb pingutada ja seda peab soosima ka maksusüsteem, mistõttu ma olen varem olnud ja olen ka tulevikus vastu sellele, et kõrgemat palka kõrgemalt maksustada. Sellega me püüaksime tegelikult inimeste palga kasvu tulevikus.

13:42 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

13:42 Esimees Eiki Nestor

Järgmine küsimus on haridus- ja teadusminister Jürgen Ligile. Henn Põlluaas, palun!

13:42 Henn Põlluaas

Aitäh, hea eesistuja! Lugupeetud minister! Oktoobrikuus saatis haridusministeerium koolidele e-kirja, millega kutsuti õpetajaid osalema koolitusel "Lesbide, geide, biseksuaalide ja transseksuaalide olukorrast koolis ja hariduses". Koolituse läbiviijaks oli Kanada homoorganisatsioon Egale. Minu küsimus on, miks ei toeta haridusministeerium, mida te juhite, traditsioonilisi perekonnaväärtusi ja teeb hoopis koolides välismaiste homoorganisatsioonide toel homopropagandat.

13:43 Haridus- ja teadusminister Jürgen Ligi

Aitäh selle küsimuse eest! Mina muide ei tea, et siin oleks tegu olnud välismaiste homoorganisatsioonidega. Küll aga oli tegu ühe kodumaise organisatsiooniga ja see võiks teid ju rahuldada. Iseenesest ma ei tea ka, et see oleks olnud haridusministeeriumi kiri. Haridusministeerium oli üks tehniline korraldaja Eesti samasooliste organisatsiooni – neil on keeruline nimi, st ma ei julge seda lühendit ega täpset nime öelda, aga ma tean, millega on tegemist – ja Kanada saatkonna kõrval. Ainus põhjus, miks haridusministeerium oli programmis osaline, on see, et fookuses oli koolikiusamine. Kogu see teema ei ole kuidagi seotud eraeluliste asjadega, küll aga koolikiusamisega üldisemalt. Nii et see oli selle programmi hariduslik külg. Ma sain ka sellest teada siis, kui valvsad kodanikud pidasid seda, nagu te ütlete, homopropagandaks. Aga sellega haridusministeerium ei tegele, see ei kuulu õppekavasse.

13:44 Esimees Eiki Nestor

Henn Põlluaas, palun!

13:44 Henn Põlluaas

Aitäh! Koolikiusamine oli ainult selle homopropaganda kättevari. Aga ma siiski küsin, miks haridusministeerium ei toeta samaväärselt ega korralda selliseid koolitusi ja programme, kus toetataks traditsioonilisi perekonnaväärtusi.

13:44 Haridus- ja teadusminister Jürgen Ligi

Aitäh! Mingist kättevarjust ei saa küll meie puhul rääkida. Kui te sellel koolitusel osalesite, siis te teate täpsemalt, aga meie funktsioonide hulka tõepoolest selline propaganda ei kuulu. Iseenesest on õppekavas mitmeid väärtusi ja ma nüüd vaatan, kas ma saan mõne ka perekonnaküsimustega seostada. Me ei tohi muidugi inimeste eraelulisi valikuid üht- või teistpidi diskrimineerida, aga ma pean natuke õppekava sirvima, enne kui ma saan otsemalt vastata. Oleks hirmus kena, kui te annaksite ka vihje, mida ma peaks täpselt välja otsima, kui te tahate sisulisi vastuseid. Ju te aimate, et kõik dokumendid ei ole inimestel peas ja lihtsalt käigu pealt ei ole võimalik tsiteerida.

13:46 Esimees Eiki Nestor

Martin Helme, palun!

13:46 Martin Helme

Aitäh, härra spiiker! Lugupeetud minister! Ma võin teile vihje anda, et mõni teine ministeerium palub päev enne infotundi täpsustada, millest tuleb juttu. Aga mul on selline küsimus: kui ministeerium pakkus tehnilist abi kõnealuse programmi läbiviimisel, siis kas te isiklikult pooldate – te olete ju teatavasti heas seltskonnas koos minu ja oma endise kolleegi, haridusminister Lukasega, st Euroopa vihkejate nimekirjas – ja toetate seda programmi? Kui mitte, siis kas te toetaksite näiteks sihtasutuse Perekonna ja Traditsiooni Kaitseks programmi, mis tegeleks ka koolikiusamise teemaga?

13:46 Haridus- ja teadusminister Jürgen Ligi

Aitäh! Meie roll on muidugi koolikiusamist erinevate programmidega ära hoida, selles ei ole kahtlust. Ja see, kellega täpselt on vaja sealjuures koostööd teha, sõltub olukorra hinnangust. Ilmselgelt on n-ö eraelulised kiusamised tõsiasi, kuid ma ei oska nende ulatust hinnata. Aga mis puutub praegusesse

küsimusse, siis te olete selle esitanud teemal "Väärtuskasvatus koolides". Mul on pikk nimekiri asjadest, mida väärtuskasvatuse nimel tehakse, aga ma poleks kuidagi eeldanud, et teid huvitab ainult tekialune. Teinekord täpsustage! Ma ei julgeks teilt nii otse ette küsida ka, ministeerium on selles mõttes delikaatne. Kas teid huvitab tekialune või väärtuskasvatus üldisemalt? Vabandage, järgmine kord ma valmistun ette.

13:47 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

8. 13:48 Muud küsimused

13:48 Esimees Eiki Nestor

Austatud ministrid! Austatud Riigikogu liikmed! Kuna te olete olnud väga head küsijad ja ministrid veel paremad vastajad, siis on meil üle kümne minuti aega. Nii et andke nüüd teada küsimise soovist. Küsimuse esitamiseks on aega üks minut ja alustuseks öelge, millisele ministrile te küsimuse esitate, ja siis tuleb ministril teile vastata. Peeter Ernits, palun!

13:48 Peeter Ernits

Tere! Lugupeetud juhataja, ma tahan küsida peaministrilt. Kas see vastab tõele, et Juhan Partsi Luksemburgi saatmise hind on kolmele mehele töökoha otsimine? Üks on Karel Rüütli, teine on Mart Meri ja kolmas on endine minister Vassiljev.

13:48 Peaminister Taavi Rõivas

Aitäh teile! Kõigepealt ma soovin tänada Riigikogu esimeest, sest mul ei ole viimase 20 kuu ja ühe-kahe nädala jooksul, mil mul on olnud au olla peaministriametis, ja ka enne seda enam kui aasta jooksul sotsiaalministriametis kordagi ette tulnud sellist võimalust, et küsida võib kõike. Ma arvan, et see on väga hea näide sellest, et Eestis on väga hästi toimiv parlamentaarne demokraatia, kus ka ilma igasuguse ettevalmistuseta saab tõepoolest kõikidel teemadel nii peaministrilt kui haridus- ja teadusministrilt küsimusi küsida. Ja ma tõesti siiralt tänan selle võimaluse eest!

Mis puudutab kontrollikoja kandidaati, siis selliseid tingimusi, nagu teie nimetasite, mina ei tea. Kui minu käest küsiti, kas Juhan Partsi kandidatuur on sobilik, siis ütlesin omalt poolt selgelt välja, et minu meelest Juhan Partsi kandidatuur on sobilik. Juba ainuüksi see fakt, et tegemist on endise peaministriga, lisab rahvusvahelist kaalu. Selles ei ole mitte mingit küsimustki. Samuti ei ole selles, milline on inimese erialane ettevalmistus, ma arvan, kellelgi mingit kahtlust. Samas, üks sellistes küsimustes, kus koalitsioon peab ühiselt otsustama, tuleb kõikide osapooltega ühisele seisukohale jõuda ja praegu meil selles küsimuses konsensust veel ei ole. Kui me konsensuseni jõuame, siis me kindlasti teavitame sellest Eesti avalikkust ja loomulikult saab sellest teada ka parlament.

13:50 Esimees Eiki Nestor

Valeri Korb, palun!

13:50 Valeri Korb

Aitäh! Minu küsimus on härra peaministrile. Härra peaminister! Valitsus nõuab, et Tartu Ülikooli Kliinikum koondaks rohkem kui 80 inimest. Ma olen kursis, missugused projektid seisavad järgmistel aastatel kliinikumil ees. Need nõuavad tõesti palju inimesi, kes viivad, ütleme, raha sinna, kus seda vaja on, et meie Tartu kliinikum elaks edasi. Minu küsimus ongi seotud sellega. Ma mõtlen, et võib-olla tuleks Tartu kliinikumi meeskond, volikogu, juhatus selle koondamise asjaga analüüsi alusel paremini toime, mitte nii, et nad saavad ülevalt käsu ja peavad tegema nii, nagu mõtleb ministeerium.

13:51 Peaminister Taavi Rõivas

Aitäh! Ma arvan, oluline on teada, et valitsus on oma programmis kokku leppinud selles, et riigiteenistujate arv peab olema erasektoriga proportsioonis, kuna Eestis väheneb tööealiste inimeste arv ja seetõttu väheneb ka erasektori töötajate arv. Riik ei tohiks muutuda erasektorile

proportsionaalselt suuremaks koormaks, kui ta seni on olnud. Me valisime diferentseeritud lähenemise. Me arvestasime valitsuses sellega, et mõned haldusalad on juba struktuurseid reforme teinud, ja nende puhul, kes on rohkem teinud, on ka kokkuhoiuprotsent märgatavalt väiksem. Edasine on olnud paljuskki konkreetsete ministrite otsus, sest haldusala sees on kindlasti võimalik diferentseerida.

Mis puutub tervishoiuvaldkonda ja konkreetsesse asutusse, siis ma olen sellest tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovskiga rääkinud. Viimati vestlesime sel teemal täna. Olles ka ise samas rollis olnud, julgen ma teda toetada. Ütlen, et minu meelest ei saa võtta sellist hoiakut, et organisatsioonis, kus on kolm ja pool tuhat inimest, ei ole kohe üldse võimalik asju efektiivsemalt teha. Ma arvan, et arstide arv võiks lähiajal kliinikumis pigem kasvada ja ka õdede arv võiks seal kasvada. Aga ma olen täiesti nõus tervise- ja tööministri hinnanguga, et konkreetsetes haiglas peaks siiski otsima võimalusi, kuidas tööprotseduure efektiivistada, ja vaatama üle, kas tugiteenused on parimal võimalikul viisil korraldatud. Ja vastavalt sellele on siis võimalik ka otsuseid teha.

13:53 Esimees Eiki Nestor

Viktor Vassiljev, palun!

13:53 Viktor Vassiljev

Küsimus peaministrile. Austatud peaminister! Ma kasutan võimalust täpsustada oma küsimust maksuparadiiside kohta. Barbadosel on ettevõtte tulumaks 3%, Eestis 0%. Miks registreerub Barbadosel rohkem firmasid, kui selle pinnale ära mahub, aga Eestisse ei tule mitte keegi? Ja ma ei tahtnud vastuseks kuulda, et meil on investeringuid vaja, meil on vahva ärikeskkond, meil on innovaatiline personal ja mida iganes. Ma tahtsin väga lihtsast, siirast ja puhtast uudishimust teada, miks ei jookse kogu maailma suurkorporatsioonid siia Eestisse kokku ennast registreerima, kui meil on ettevõtte tulumaks null.

13:53 Peaminister Taavi Rõivas

Aitäh! Kui nüüd objektiivselt võtta, siis ega meie saatusekaaslaste hulgast või meie regioonis laiemalt ei leia naljalt sellist riiki, kellel oleks ühe inimese kohta või riigi suurust arvestades rohkem otsesid välisinvesteeringuid kui Eestil. Nii et ega meil midagi häbeneda küll ei ole. Eesti maksusüsteem on välisinvesteeringuid selgelt soodustanud. Ma julgen ka öelda, et me oleme väga suure tõenäosusega kui mitte kõige atraktiivsem investeerimiskeskus Euroopa Liidus, siis päris kindlasti üks atraktiivsemaid. Aga ka meie turul on oma piirangud ja me peame loomulikult nende piirangutega pidevalt tegelema. Euroopa Liidus ei ole kombeks ühel või teisel riigil muutuda maksuparadiisiks teie rõhutatud n-ö *offshore'i* kontekstis. Seda Euroopa Liidu seadused ei võimalda, seda ei peeta heaks tooniks, sellega tekivad kohe igasugused menetlused jne, jne. Nii et Euroopa Liidul ei ole neid võimalusi, mis on mõnedel Kariibi mere saartel või n-ö maksuparadiisidel klassikalises mõttes. Ja ma ei ole päris kindel, kas seda vaja on, sellepärast et nende maksuparadiisidega on tihti ka nii, et virtuaalselt käib sealt väga palju raha läbi, aga kohalike heaolu sellest ilmtingimata sajaprotsendilises sõltuvuses ei ole. Mina eelistan pigem sellist Eesti majandusmudelit, kus on tasakaalus teenindussektor, tööstussektor ja põllumajandussektor, mille lõpptulemus on see, et meil on toodangut, mida eksportida. Selle toodangu eest saame piisavalt kõrget hinda, et maksta Eestis piisavalt kõrget palka, et inimesed tuleksid oma eluga hästi toime. See on see majandusmudel, mis võiks minu hinnangul Eestis toimida. Ja see toimib, ma arvan, paremini sellest, kui me arutaks, kas Eestist võiks teha maksuparadiisi.

13:56 Esimees Eiki Nestor

Krista Aru, palun!

13:56 Krista Aru

Aitäh, härra juhataja! Küsimus on haridus- ja teadusminister Jürgen Ligile. Austatud minister, kuivõrd olete jõudnud arutada seda koondamist, mis tuleb paratamatult läbi viia ka Haridus- ja Teadusministeeriumis ja tema allasutustes? Kas teie allasutustes või ministeeriumis endas võib ka tekkida selliseid probleeme, nagu me siin ülikooli kliinikumi puhul kuulsime?

13:56 Haridus- ja teadusminister Jürgen Ligi

Aitäh! Kas või solidaarsusest Jevgeni Ossinovskiga ma kindlasti võtan nii, et need kärpekavad on täitmiseks, ja toetan ka tema plaane. Aga meie enda koondamistest on juba haldusalale teada antud. Tõsi, ma juba valitsuses rõhutasin, et meie koondamise mehhanism saab enamjaolt olema teistsugune kui n-ö lihtsal ministriumil. See tähendab, et me ei saada välja palju koondamisteateid ega pea sellealaseid vestlusi, vaid saavutame oma haldusalas struktuursete reformidega kokkuvõttes suurema personali kokkuhoiu. Sellest on ka palju juttu olnud, et kaudsete võtetega saavutame rohkem, on võimalik rohkem tööjõudu säästa kui ainult ametnike arvel. Kõik asutused ei allu meile otse, aga kõik asutused osalevad otse või kaude selles programmis. Mul ei ole kahtlust, et see programm on oma põhiolemuselt mõistlik. Meil on lihtsalt inimesi järjest vähem ja me ei saa neid kõiki väheseid inimesi võtta riigi palgale, erasektori tööd peab ka keegi tegema. Ja see on praegu tõenäoliselt kõige akuutsem probleem erasektoris, et neil ei ole inimesi. Mõnel juhul tundub, et nad kõik on riigi palgal. Selles on probleem.

13:58 Esimees Eiki Nestor

Monika Haukanõmm, palun!

13:58 Monika Haukanõmm

Aitäh! Küsimus on peaminister Rõivasele. 2014. aasta mais, kui te olite sotsiaalminister, võeti vastu tööturuteenuste ja -toetuste seaduse muutmise seadus, millega võeti äriühingu juhatuse liikmetelt võimalus ennast töötuks registreerida. Sellest ajast peale on kõik olulised organisatsioonid alates EVEA-st, tööandjate keskliidust jne seda kritiseerinud. Seda meedet, mis te võtsite kuritarvituste vältimiseks, nimetatakse granaadiga sääse tapmiseks. Täna on teada, et see viga tuleb parandada. Vabaerakond esitas ka vastava muudatusettepaneku, mis ei leidnud toetust. Mis teie arvate, kas siin sai viga tehtud ja kas see vajab parandamist?

13:59 Peaminister Taavi Rõivas

Aitäh! Täpsuse huvides olgu öeldud, et 2014. aasta maiks olin ma siiski juba paar kuud peaminister olnud, aga ma eeldan, et see ei oma antud küsimuses tähtsust. Selle seadusmuudatuse taust tulenes tõepoolest sellest, et töötukassa juhatuse hinnangul oli massiliselt pettusi – inimesed juhtisid ettevõtteid ning võtsid samal ajal töötukassast välja töötu abiraha ja ka ravikindlustuse, mis on töötutele ette nähtud. Töötukassa soov oli nendele pettustele piir panna, sellepärast et kui meil on palju pettusi, siis on meil selle võrra vähem raha, et päriselt aidata neid inimesi, kes soovivad tööd leida. Kas me suudame leida veel parema võimaluse, kuidas pettusi ära hoida ja õiglust tagada, eks seda näitab aeg. Aga ma pigem arvan, et tegemist ei olnud eksitusega. Ka toona oli tegemist ühiskonnas päris detailselt läbi vaieldud lahendusega ja kellelgi ei õnnestunud pakkuda välja paremat lahendust, et n-ö hundid oleks söönud ja lambad terved – ühelt poolt ei oleks pettusi ja teiselt poolt ei tunneks keegi, et talle ilmaasjata liiga tehakse.

14:00 Esimees Eiki Nestor

Aitäh valitsusliikmetele! Aitäh Riigikogu liikmetele kiire ja operatiivse infotunni eest! Infotund on lõppenud.